

2024-11-20

Lägesbild 2025

Samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm

Norra innerstadens stadsdelsområde och lokalpolisområde Norrmalm

Innehåll

Sammantagen bedömning av lokal lägesbild.....	3
Inledning.....	5
Syfte.....	5
Källor.....	5
Beskrivning av stadsdelsområdet	7
Geografiskt ansvarsområde	7
Beskrivning av lokalpolisområdet.....	10
Geografiskt ansvarsområde	10
Medborgarlöften	11
Beskrivning av brottsligheten	13
Den mest framträdande brottsligheten	13
Bedrägerier	13
Fickstölder	14
Våld och Rån.....	14
Relationsbrott.....	16
Unga och narkotika	17
Brottsutsatta och utövare	18
Ordningsstörande motorburna individer	18
Narkotika	18
Platser med utpräglad narkotikaproblematik	19
Öppen drogsцен	20
Rave och olovliga fester Allmänna sammankomster	21
Organiserad brottslighet	22
Samverkansbehov	22
Beskrivning av tryggheten	23
Otrygghetsfenomen och platser	23
Offentliga sovplatser	24
Platssamverkan på Stockholms Centralstation och Cityterminalen	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Förtroendet för polis och stadsdelsförvaltningen.....	26
Oro för brott.....	26

Urval av resultat på frågor om oro för brott	27
Urval av resultat på frågor om trygghet	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Trygghet i skolan.....	28
Utbildning	29
Kunskapsresultat	29
Socioekonomiskt index	30
Prioriterade samverkansområden	32
Unga i riskzon för destruktivt beteende.....	32
Otrygga och brottsutsatta platser	33
Systemhotande brottslighet.....	33
Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer	34

Sammantagen bedömning av lokal lägesbild

Norra innerstaden är överlag ett tryggt stadsdelsområde med en låg faktisk utsatthet. Det finns dock en relativ hög oro att utsättas för brott enligt den senaste trygghetsundersökningen. De otrygghetsfenomen som flest boende i Norra innerstadens stadsdelsområde uppger som problematiska är mörka områden och dålig belysning, nedskräpning, påtvingande tiggeri och Moped/MC-trafik på gång- och cykelvägar.

De områden som flest boende upplever otrygghet i när de går ut ensamma på kvällen är enligt regionens senaste trygghetsundersökning, Klaraområdet och dess angränsande områden norr om Klaraområdet samt delar av Östermalm och området vid Östra Matteus vid Vanadisvägen och Odenplans pendeltågsstations norra sida. Se karta över aktuella områden under rubriken ”Urval av resultat på frågor om oro för brott och trygghet”.

Personer som bor inom det geografiska området är välutbildade och har en hög sysselsättningsgrad samt hög inkomst enligt Stockholms stads områdesfakta.

Den anmälda brottsligheten är hög i Norra innerstaden, men med hänsyn till den stora andelen personer som dagligen vistas i stadsdelsområdet inte särskilt anmärkningsvärd. Flest anmälda brott sker i Klaraområdet, Odenplan och Hjorthagen samt kring de restaurang- och krogtäta områdena runt Stureplan. Även på platser som är välbesökta av turister anmäls det brott. Gemensamt för dessa platser är att det är platser som många människor vistas på. I Norra innerstaden är den mest framträdande brottsligheten bedrägerier, tillgreppsbrott samt narkotikabrott. En företeelse som finns i stadsdelsområdet är övernattande hemlösa.

De flesta brottsoffer och förövare bor inte i Norra innerstaden utan är besökare vilket syns i polisanmälningar och vad polisen möter på fältet. I stadsdelsområdet finns många grund- och gymnasieskolor och en stor andel av stadens alla gymnasieskolor är placerade inom stadsdelsområdet vilket innebär att många ungdomar på olika sätt uppehåller sig i stadsdelsområdet. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet riktar sig till alla som vistas i stadsdelsområdet och kräver god samverkan med andra stadsdelsförvaltningar och kranskommuner, inte minst med socialtjänsten då många går i skola här men bor någon annanstans.

De brottspreventiva arbetet har genom åren, utifrån rådande förhållanden och de behov som finns i stadsdelsområdet, fokuserat främst på den fysiska miljön och inte lika mycket på det socialpreventiva arbetet. Det behöver vi fortsätta med, men inriktningen är att ytterligare komplettera den uppsökande verksamheten för unga med

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A691.075/2024

Norra innerstadens stadsdelsförvaltning: NI 2024/1560

Utbildningsförvaltningen: UTBF 2024/6682

Sid 3 av

riskbeteenden. Bland annat har stadsdelsförvaltningen i år påbörjat en ny socialpreventiv insats i form av ungdomslotsar. Syftet med denna verksamhet är att stärka upp kring målgruppen unga som vistas på Sergels torg.

En majoritet av de som är i behov av sociala insatser tillhör andra stadsdelsförvaltningar och kommuner. Det är däremot viktigt att förvaltningen har personal tillgänglig, som exempelvis fältassistenter och fritidsledare, för att kunna hantera och möta upp de unga som är i behov av stöd eller riskerar att hamna i kriminalitet. Brottsförebyggande samverkan över stadsdelsgränserna inom staden är viktigt för att skapa en informell och formell kontroll över stadsdelsområdet.

I Stockholmsenkäten framgår att det vanligaste brottet bland unga i gymnasiets år 2 är att tjuvåka på tunnelbana eller pendeltåg, följt av eget bruk av narkotika. Även bland unga i årskurs 9 är det vanligaste brottet att tjuvåka på tunnelbana eller pendeltåg, men där skiljer sig årskurserna åt då nästkommande vanligaste brott är att de har snattat, tagit pengar hemma som inte var deras och därefter följer eget bruk av narkotika.

I krog- och restaurangtöta områden samt i de centrala delarna av stadsdelsområdet, finns en tydlig narkotikaproblematik. I dessa områden hanteras narkotika i stor utsträckning och det är därför högt prioriterat att ha samverkan med flera aktörer och inrikta det brottsförebyggande arbetet på den fysiska miljön. Det är oftast fler tillfälliga besökare än boende i dessa områden, vilket kan innebära att den kollektiva förmågan påverkas negativt. Stockholm är Sveriges huvudstad och ett välbesökt turistmål, vilket genererar hundratusentals besökare dagligen.

Bedömningen är att inga kriminella nätverk har sin bas inom stadsdelsområdet enligt Brås kartläggning. Det finns dock kriminella individer som är verksamma inom stadsdelsområdet, främst genom att spendera brottsvinster men till viss del även genom att bedriva brottslig verksamhet. "Arenaproblematiken" är ett begrepp som används för att beskriva kriminella individers vistelse i ett storstadsområde, där de själva inte är boende, vilket förekommer inom Norra innerstadens stadsdelsområde.

Inledning

Stockholms stad och Polisregion Stockholm har tecknat en övergripande samverkansöverenskommelse som gäller från den 1 januari 2024 och tillsvidare. Den övergripande samverkansöverenskommelsen ligger till grund för lokala samverkansöverenskommelser mellan Stockholms stads förvaltningar och bolag samt lokalpolisområdena.

Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen tas en gemensam lägesbild fram. Denna lägesbild omfattar Norra innerstadens stadsdelsområde och stadsdelsförvaltningens verksamheter samt lokalpolisområde Norrmalm och ligger till grund för prioritering av gemensamma insatser och åtgärder.

Syfte

En lägesbild utgår från en kartläggning och är en samlad bedömning om brott och otrygghet. I lägesbilden görs en analys av vilka brotts- och trygghetsproblem som är mest framträdande lokalt, deras karaktär och under vilka förhållanden de uppstår.

Lägesbilden kan visa var problemen inom ett område är som störst, hur situationen ser ut jämfört med referensdata och hur utvecklingen sett ut över tid. En mer avancerad lägesbild kan också innehålla prognoser eller fördjupningar kring vissa brottstyper. Lägesbilden utgör ett underlag för att välja och planera åtgärder samt visa på vilka problemområden som kräver gemensamma insatser utöver linjeverksamhet.

Lägesbilden är stadens och polisens gemensamma bild och skrivs för målgruppen anställda i respektive verksamhet.

Källor

- Befolkningsöversikt årsrapport 2023
- Brottstatistik, BRÅ från www.bra.se
- Medborgardialoger (digitalt), polisen år 2023
- Medborgarundersökningen 2024, Stockholms stad
- Områdesfakta Norra innerstaden 2023
- Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brå år 2023
- Regionala trygghetsundersökning 2024
- Stockholms stads områdesfakta (stockholm.se)
- Stockholms stads trygghetsmätning år 2023
- Stockholmsenkäten år 2024
- Status – Polisen

- Trygghetsdata från TyckTill 2024
- Utbildningsförvaltningen lägesbild 2024
- Region Stockholm- Regionala lägesbilden
- Region Stockholm- Folkhälsokollen

Beskrivning av stadsdelsområdet

Geografiskt ansvarsområde

Stadsdelsområdet Norra innerstaden består av stadsdelarna Norrmalm, Skeppsholmen Vasastaden, Östermalm, Hjorthagen, Gärdet, Södra och Norra Djurgården. Se karta nedan. Området kring Gärdet, Södra och Norra Djurgården består till stor del av grönområden, bland annat delar av Nationalstadsparken som huvudsakligen förvaltas av Kungliga Djurgårdsförvaltningen. Norra Djurgårdsstaden, som är ett stadsutvecklingsområde, innefattar även hamnen med gods- och passagerartrafik, före detta oljehamnen i Loudden, Fortums kraftvärmeverk samt Frihamnen och Värtahamnen.

Norra innerstadens stadsdelsområde delas också in i 18 statistiska geografiska stadsdelar enligt Stockholms stads indelning nyko5. Dessa är; Hagastaden, Norra Adolf Fredrik, Södra Adolf Fredrik, Södra Johannes, Norra Johannes, Klara, Gustav Vasa, Västra Matteus, Norra Matteus, Jakob, Hjorthagen-Värtahamnen, Gärdet, Oscars K:a, Engelbrekts K:a, Hedvig Eleonora, Tekniska Högskolan, Universitetet och Djurgården.

Norra innerstadens stadsdelar

Karta över statistiska geografiska stadsdelar

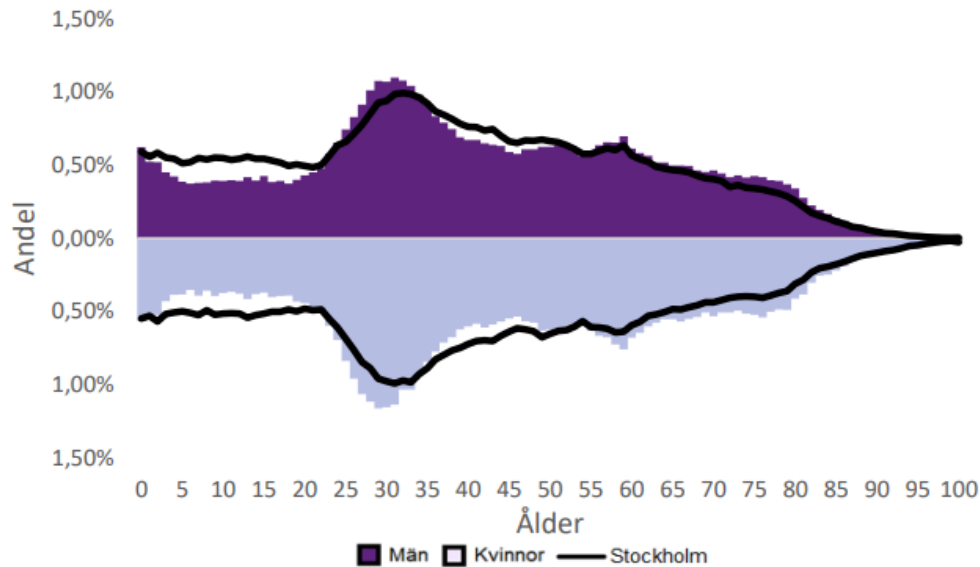
Befolkningsfakta

Befolkningen var den 31 december 2023, 154 955 invånare. Befolkningen är jämnt fördelad mellan könen. Åldersfördelningen domineras av unga i arbetsför ålder vilket bidrar till områdets höga medelinkomst samt god allmän hälsa men befolkningen är i övrigt åldrande. Den, projicerat, snabbast växande demografiska gruppen är invånare över 65 år vilket på sikt kommer påverka trygghetsarbetet. Ohälsotalen (snitt på antal ohälsodagar) är låga och förväntad livslängd är hög. Medelåldern är hög och den föryngring som sker, sker genom inflyttning samt byggnation av studentbostäder. I stadsdelsområdet är det få unga mellan 0-21 år bland befolkningen.

Andelen öppet arbetslösa är låg (1,8 %) och andelen med behov av ekonomiskt bistånd är bland de lägsta i Stockholms stad. Medelinkomsten inom stadsdelsområdet är högst inom staden. Andelen med eftergymnasial utbildning är hög och en stor majoritet känner högt förtroende för myndigheter.

Bild: Befolkningspyramid, Norra innerstadens stadsdelsområde

Folkmängd efter ålder den 31 december 2023

Varje dag mångdubblas stadsdelsområdets befolkning genom pendling till studier och arbete. I stadsdelarna Norrmalm och Vasastaden finns Sveriges två största pendlarpunkter (T-centralen och Odenplan), Centralstationen uppskattar enligt besöksmätningar att drygt 200,000 passerar området varje dag. Inom stadsdelsområde Norra Innerstaden ligger 24 gymnasieskolor, 2 kommunala och 22 fristående, av stadens totalt 100 gymnasieskolor. Upptagningsområdet för dessa är hela Stockholms län men de flesta bor i Stockholm. Geografiskt finns det ett stort kluster av gymnasieskolor vid Odenplan och ett mindre i Vasastaden. De många skolorna bidrar till att många ungdomar vistas runt kollektivtrafikknutarna Odenplan och St. Eriksplan.

Det finns 36 grundskolor inom Norra innerstadens stadsdelsområde varav 17 är kommunala och 19 fristående, 24 stycken skolor har högstadielklasser (åk7-9). Upptagningsområdet för grundskolorna är i huvudsak från Norra Innerstadens stadsdelsområde samt Kungsholmens och Södermalms stadsdelsområden följt av övriga Stockholms stad och sedan länet. Geografiskt är det en högre spridning av grundskolor än gymnasieskolor men även här finns ett kluster runt Odenplan med bland annat tre stora kommunala skolor med Odenplan som närmaste tunnelbanestation. De många skolorna ställer höga krav på samverkan mellan stadsdelsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

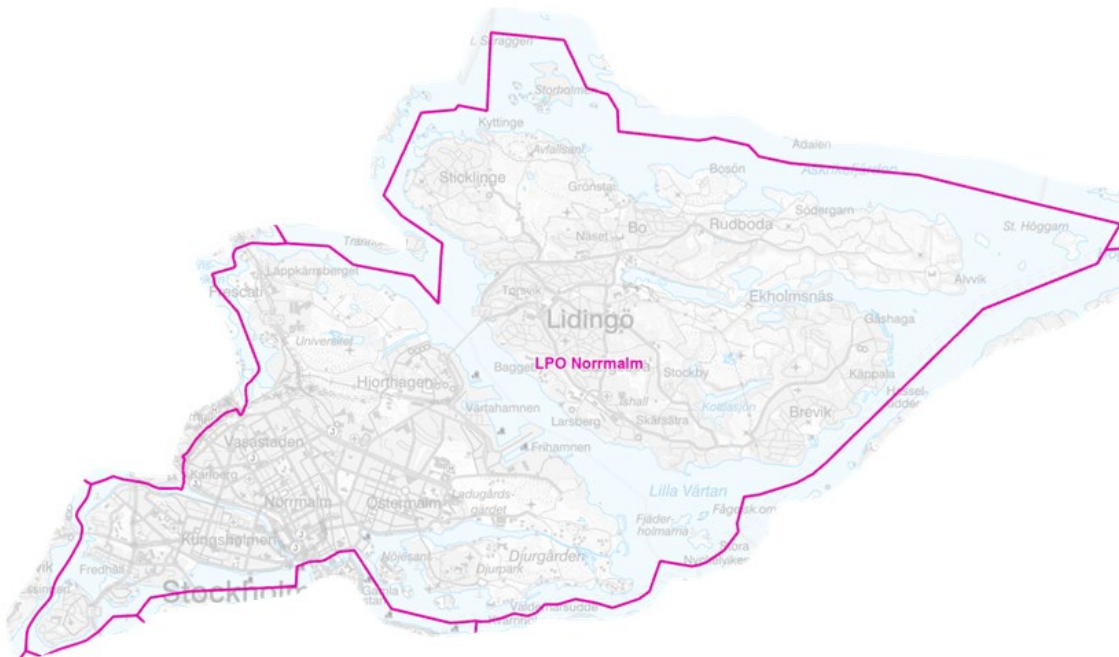
I stadsdelsområdet är det en stor andel barn och unga i åldern 6–15 år som går i fristående skolor. Särskilt bland barn och unga boende i stadsdelen Östermalm där fler elever går i fristående skolor än i kommunala skolor. Andelen elever som reser in från andra stadsdelsområden eller kommuner för att gå i skolan är hög. Kunskapsresultaten för de kommunala skolorna i stadsdelsområdet är höga och ligger över stadens snitt, i både årskurs 6 och 9.

Inom stadsdelsområdet finns flera arbetsplatser och en rad stora arbetsplatser som exempelvis KTH, Stockholms Universitet, SVT, SR, TV 4 och Försvarsmakten.

Inom stadsdelsområdet finns många besöksmål. Södra Djurgården med Skansen, Gröna Lund och Vasamuseet lockar årligen cirka tio miljoner besökare. De sydvästra delarna av stadsdelsområdet är krogtäta, särskilt kring Stureplan. En rad stora publika evenemang äger årligen rum inom stadsdelsområdet, exempelvis idrottsarrangemang och konserter på Stockholm Stadion och Gärdet. I stadsdelen Norrmalm finns ett brett utbud som lockar många besökare som t.ex. restauranger, biograf, museum, kulturhus, Kungliga operan och Drottninggatan med alla butiker. Utöver det finns även Sergels torg och Kungsträdgården som fungerar som mötesplatser för en bred publik och där det även är flera event året om.

Beskrivning av lokalpolisområdet

Geografiskt ansvarsområde

Polismyndigheten är indelad i sju polisregioner varav region Stockholm är en. Polisregion Stockholm omfattar fyra polisområden; Stockholm Nord, City, Syd samt Gotland. Lokalpolisområde Norrmalm ingår i polisområdet Stockholm City och omfattar stadsdelsområde Kungsholmen och Norra innerstaden samt Lidingö stad.

Medborgarlöften

Norra innerstadens stadsdelsförvaltning har ingen del i Polismyndighetens medborgarlöften.

Lokalpolisområde Norrmalm 2024

Bakgrund

Polisens medborgarlöfte syftar till ett effektivare brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Detta uppnås genom att polisen tillsammans med lokalsamhällets aktörer skapar förtroende samt engagerar och involverar dig som medborgare. På sikt bidrar medborgarlöftet bland annat till att skapa en positiv och stabil samhällsutveckling.

Situationen idag

Lokalpolisområde Norrmalm innefattar stadsdelarna Kungsholmen, Norra innerstaden och Lidingö stad. Det är ett komplext lokalpolisområde med flera skyddsvärda objekt som exempelvis, regeringskvarteren samt flertalet ambassader och andra kända byggnader. Här finns även Sveriges största knutpunkt för kollektivtrafiken samt ett omfattande restaurang- och krogliv. Ett stort antal människor vistas dagligen i lokalpolisområdet vilket skapar en levande stadsbild. Inom lokalpolisområdet finns platser som är prioriterade med anledning av att de är brottsutsatta och upplevs som otrygga.

Barn och unga

Lokalpolisområde Norrmalm ska bedriva ett brett förebyggande arbete för att både förebygga och beivra brott som begås av eller drabbar unga, eller förebygga att unga hamnar i kriminalitet. Detta ska ske genom både operativa insatser och strategiskt förebyggande arbete och samverkan.

Vi ska implementera Islandsmodellen i delar av vårt lokalpolisområde, i syfte att förebygga våld mot barn samt utöka samarbetet med socialtjänsten.

Vi ska starta upp och delta i lokala BOB-råd för att ytterligare förbättra samarbetet med andra aktörer, i syfte att förhindra att unga dras in i organiserad brottslighet.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A691.075/2024

Norra innerstadens stadsdelsförvaltning: NI 2024/1560

Utbildningsförvaltningen: UTBF 2024/6682

Sid 11 av

Vi ska befinna oss på platser och i miljöer där unga finns och agera gränssättande och normgivande.

Särskilt utsatta brottsoffer

Lokalpolisområde Norrmalm ska bedriva ett brottsförebyggande arbete med särskilt fokus personer utsatta för brott i nära relation samt äldres utsatthet för brott.

Vi ska arbeta uppsökande och underrättelsebaserat för att i större utsträckning nå fram till våldsutsatta i en parrelation och även kunna lagföra våldsverkare, i syfte att nå större framgång med lagföring.

Vi ska i samverkan med kommunerna genomföra informationsinsatser för utsatta brottsoffer och personalkategorier som möter dessa, i syfte att förebygga brott.

Otrygga och brottsutsatta platser

Lokalpolisområde Norrmalm ska med en stark lokal närvaro arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande på de platser där brottsligheten och/eller den upplevda otryggheten är som störst.

Vi ska vara delaktiga i olika platssamverkansforum kring dessa platser i syfte att området ska bli säkrare att vistas och bo på och öka tryggheten..

Vi ska genomföra minst sex trygghetsvandringar på brottsutsatta platser och/eller platser där otryggheten är högre.

Kriminella nätverk

Lokalpolisområde Norrmalm ska arbeta uppsökande och gränssättande mot individer kopplade till kriminella nätverk, i syfte att bland annat beslagta vapen, narkotika, tillgångar och förhindra våldsbrott i lokalpolisområdet.

Vi ska vara delaktiga i och bidra till regionens prioriterade arbete mot det grova skjutvapenvåldet, genom bland annat vårt arbete i City Helg¹.

Vi ska genomföra minst fyra insatser med fokus på grov organiserad brottslighet och brottsvinster i samarbete med andra myndigheter.

¹ Lokalpolisområde Norrmalm- och Södermalms gemensamma helginsats med fokus på krog- och nattliv.
Diarienummer: Sid 12 av

Beskrivning av brottsligheten

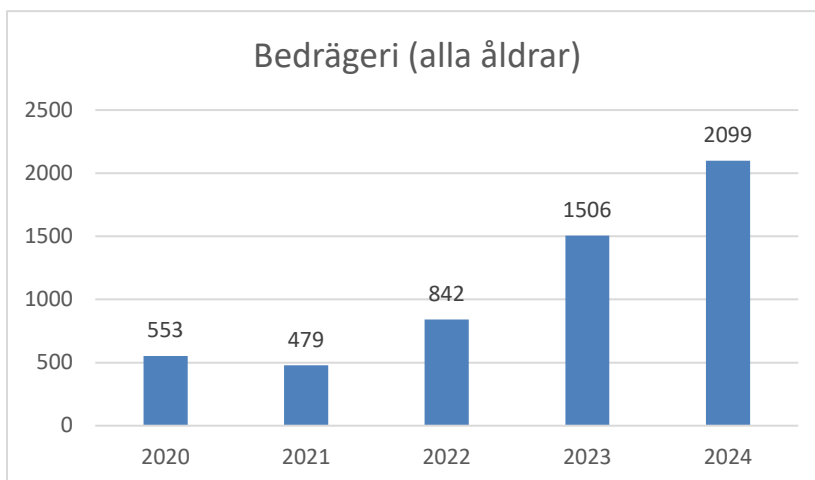
Den mest framträdande brottsligheten

I Norra innerstadens stadsdelsområde är den mest framträdande brottsligheten bedrägerier, tillgreppsbrott samt narkotikabrott. Brottsligheten i stadsdelsområdet är inte sällan kopplad till besöksnäringen och det omfattande krog- och restauranglivet där många människor vistas och alkohol och andra droger förekommer. Den omfattande turismen och de besöksmål som finns inom stadsdelsområdet lockar till sig kriminella, exempelvis ficktjuvar. I citykärnan finns platser som mycket människor, i synnerhet sommartid, trängs på vilket skapar brottstillfällen för ficktjuvar. Flest anmälda brott sker i Klaraområdet, Hjorthagen och Odenplan samt kring de restaurang- och krogtäta områdena runt Stureplan.

Bedrägerier

Bedrägeri är ett av de vanligaste brotten i Sverige. De polisanmälda bedrägeribrotten ökade kraftigt under 2023 och har fortsatt i den negativa utvecklingen under 2024. Enligt Brå är mörkertalet för bedrägerier stort, långt fler uppger att de utsatts än vad anmälningsstatistiken visar. Bedrägerier har i många fall internet som arena. Alla ålderskategorier drabbas av bedrägeribrott men vissa grupper är mer sårbara, exempelvis äldre och funktionsnedsatta. Äldre är också en målgrupp för stölder i hemmen då kriminella lurar sig in i bostaden genom att utge sig för att vara reparatörer, vårdpersonal, poliser med mera. I Norra innerstadens stadsdelsområde bor många äldre och de har dessutom goda ekonomiska resurser vilket gör dem till attraktiva brottsoffer.

Bedrägerier kan idag ofta kopplas till kriminella nätverk som får in enorma belopp på denna typ av brottslighet. En stor del av det brottsförebyggande arbetet handlar därför om att öka kunskapen och den egna förmågan hos äldre att stå emot och skydda sig mot bedrägerier.

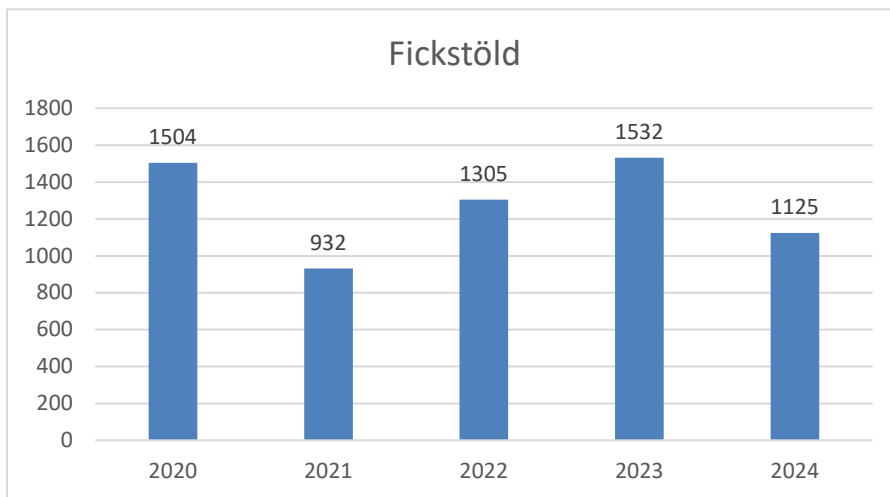

*Anmälda
bedrägeribrott, alla
ålderskategorier i
Norra innerstadens
stadsdelsområde.*

*Källa: Compstat
polismyndigheten*

Fickstöld

Fickstölder sker vanligtvis på välbesökta platser som i krogmiljö, restauranger, kollektivtrafiken och i butiker. Turistmål är särskilt utsatta och under sommaren ökar fickstölderna. De polisanmälda fickstölderna minskade i stadsdelsområdet under pandemin då exempelvis internationella brottsnätverk som normalt sett dyker upp under turistsäsongen inte kom in i landet och på grund av att en stor del av turismen uteblev. Nivåerna på fickstölder har inte uppkommit till samma nivåer som innan pandemin. De polisanmälda fickstölderna har minskar under 2024 jämfört med 2023.

Anmälda fickstölder i Norra innerstadens stadsdelsområde.

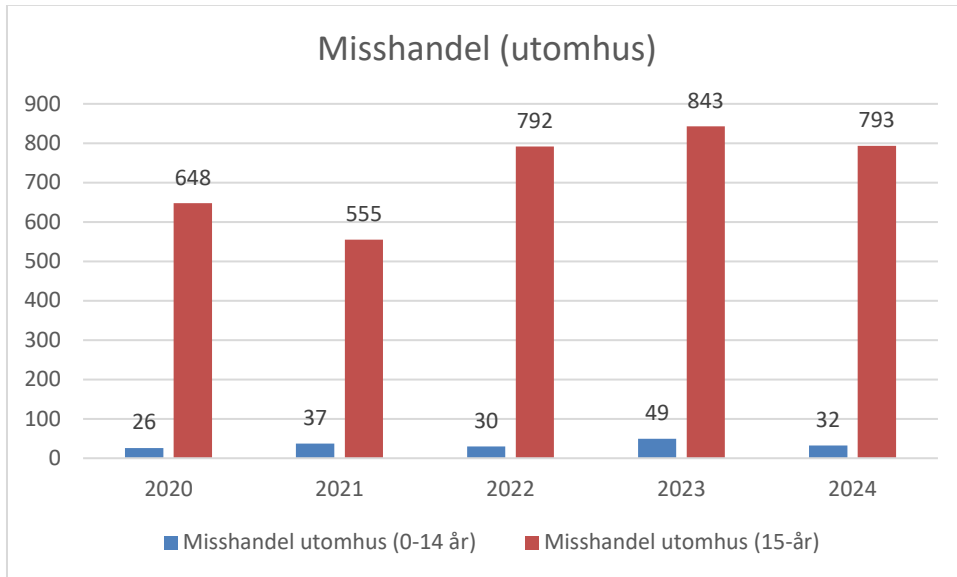
Källa: CompStat polismyndigheten

Våld och Rån

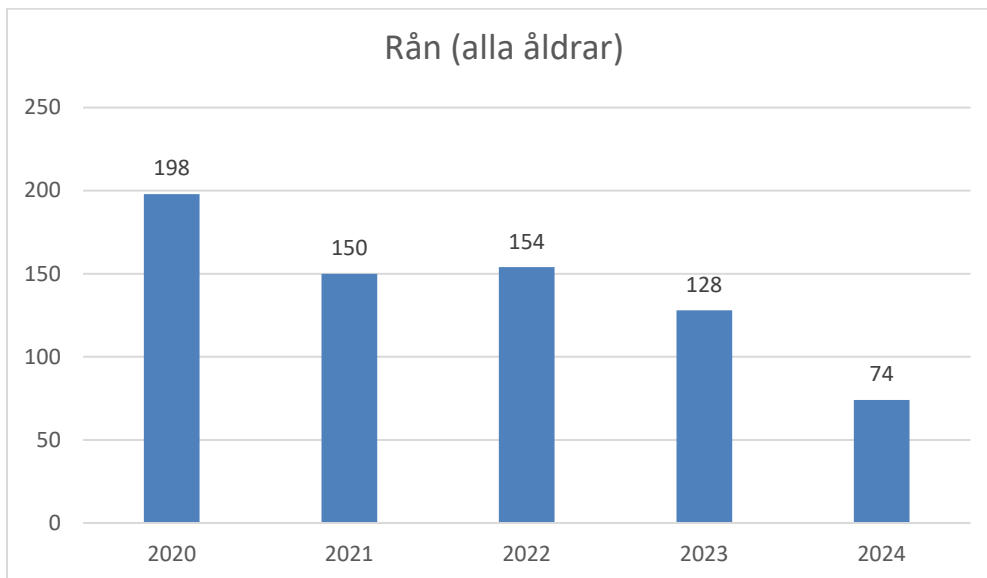
I Norra innerstadens stadsdelsområde har misshandeln utomhus minskat senaste året. Misshandel utomhus är ofta kopplat till alkohol och droger som bidrar till våldet. Anmälda misshandelsbrott utomhus kan framförallt ses i de områden där det finns många krogar och restauranger kring citykärnan.

En positiv utveckling är att rånen har minskat ganska kraftigt de senaste åren. Från 198 stycken 2020 till 74 stycken 2024. Av de rån som begås i Norra innerstadens stadsdelsområde syns en koncentration kring de krog- och restaurangtäta områdena i de centrala delarna av stadsdelsområdet, framförallt bland rån där målsäganden är över 18 år. Bland ungdomar under 18 år är det till viss del också i de centrala delarna av

stadsdelsområdet som brotten koncentrerar sig, men även runt bostadsområden och övriga knutpunkter och samlingsplatser för ungdomar.

*Anmälda misshandelsbrott utomhus i Norra innerstadens stadsdelsområde.
Källa: CompStat polismyndigheten*

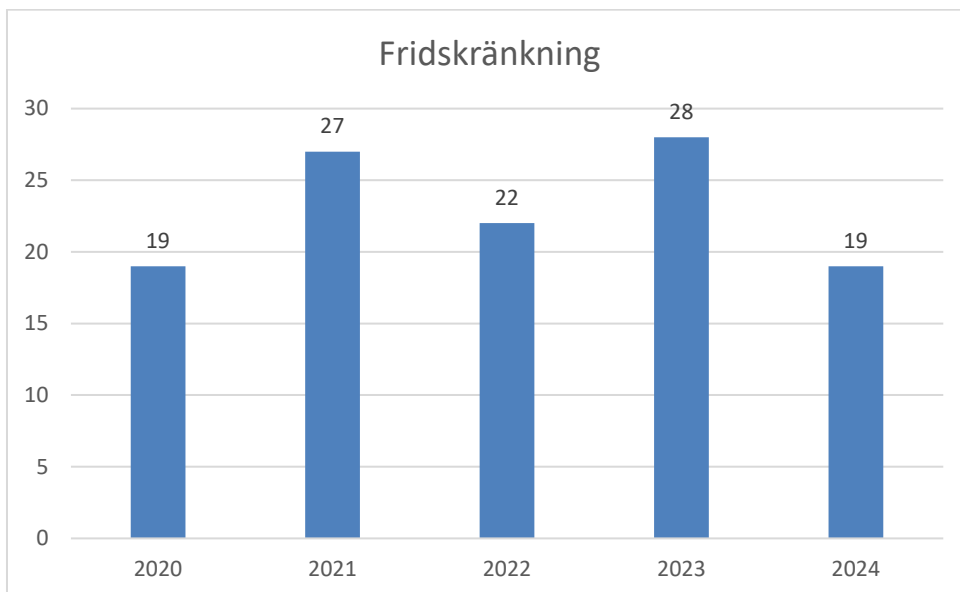

*Anmälda rån alla ålderskategorier i Norra innerstadens stadsdelsområde.
Källa: CompStat polismyndigheten*

Relationsbrott

Våld i nära relation är ett stort samhällsproblem som drabbar många, i synnerhet kvinnor men även barn. När kvinnor utsätts för våld är det vanligast att gärningspersonen är någon närstående. Arbetet med våld i nära relation, är en del av ett prioriterat samverkansområde som kommer utvecklas mer under 2025. De anmälda fridskränkningarna i stadsdelsområdet ligger på en ganska konstant nivå, även om de minskat något under 2024. Brottskategorin har dock generellt ett stort mörkertal. Socialtjänstens statistik över anmälningar ett viktigt komplement till brottsstatistiken.

Vid lägesbildens framtagande har förvaltningens vuxenhet 67 stycken pågående ärenden kopplat till våld i nära relation, vilket inte är en ökning jämfört med förra året. Dock kan förvaltningen se en stor ökning hos förvaltningens familjeenhet, under 2023 hade familjeenheten totalt 326 ärenden kopplat till våld i nära relation, vilket är en ökning på nästan 100 ärenden från 2022. Familjeenhetens ärenden handlar dels om barn som upplever våld men också unga som utsätts för våld i sin parrelation eller som utövar våldet. Förvaltningens familjeenhet och vuxenhet har ett samarbete i arbetet mot våld i nära relation. Exempel på insatser från förvaltningen är samtalsstöd, risk och skyddsbedömningar samt utredning av behov av insatser och uppföljning av dessa.

Anmälda fridskränkningar i Norra innerstaden stadsdelsområde.

Källa: CompStat polismyndigheten

Unga, brott och riskbeteenden

I Stockholmsenkäten framgår att det vanligaste brottet bland unga i gymnasiet år 2 är att tjuvåka på tunnelbana eller pendeltåg, följt av eget bruk av narkotika. Även bland unga i årskurs 9 är det vanligaste brottet att tjuvåka på tunnelbana eller pendeltåg, men där skiljer sig årskurserna åt då nästkommande vanligaste brott är att de har snattat, tagit pengar hemma som inte var deras och därefter följer eget bruk av narkotika.

Föräldrar i Norra innerstaden är stadens mest tillåtande till att deras barn dricker alkohol, vilket avser både årskurs 9 och gymnasiet. I årskurs 9 är det även flest föräldrar i Norra innerstaden som bjuder sina barn på alkohol. Effekterna av detta syns genom att det är flest unga i båda årskurserna som någon gång känt sig berusade, jämfört med staden. Det är även unga i Norra innerstaden som har den högsta totala årliga alkoholkonsumtionen i staden, särskilt flickorna i båda årskurserna. Riskerna för att utsättas eller utsätta andra för brott, prova narkotika och liknande riskfaktorer ökar när unga är berusade.

Narkotikaanvändningen har sjunkit. Färre elever jämfört med 2022 har använt narkotika, i båda årskurserna och båda könen. I gymnasiet är det 30 % av pojkarna och 22 % av flickorna i stadsdelen som någon gång använt narkotika, vilket är högt och likt övriga innerstadens stadsdelar. Den klart vanligaste narkotikan är fortfarande cannabis. En förklaring till den höga konsumtionen kan vara en generell liberal inställning till alkohol och narkotika hos vårdnadshavare. I åldersgruppen män och kvinnor 16 – 45 år har Norra innerstaden näst flest i länet med riskbruk av alkohol och det är i relativt många som använder cannabis, jämfört med andra kommuner och stadsdelar i Stockholms län², vilket kan bidra till en normalisering av narkotikakonsumtion.

Det syns en fortsatt ökning av unga som använder vitt snus i hela staden där unga i båda årskurserna i Norra innerstaden ligger högst eller bland de högsta i staden. Pojkar i åk 9 och flickor i åk 2 på gymnasiet använder mest vitt snus i hela staden. Forskning visar att en ung hjärna som utsätts för höga halter av nikotin blir mer mottaglig för andra substanser och riskerna för beroende ökar därmed. Fler unga som använder nikotin dricker dessutom alkohol och provar narkotika samt har en sämre psykisk hälsa. Vilket gör att arbetet med att förhindra att unga börjar med nikotin även borde räknas som brottsförebyggande arbete. Lustgasanvändning har också ökat i hela staden. I Norra innerstaden syns ökningen särskilt i gymnasiet bland både flickor och pojkar vilka också använder mest lustgas i staden. Enligt giftinformationscentralen har antalet samtal om skador till följd av lustgasanvändning ökat markant de senaste åren. Det är oroande då

² [Analysverktyg \(folkalsokollen.se\)](https://www.folkhalsokollen.se)

många fortfarande förefaller tro att det är ofarligt i och med att en form av lustgas används inom sjukvården.

Brottsutsatta och utövare

De flesta brottsoffer och förövare är inte boende inom stadsdelsområdet. Det centrala läget skapar en miljö där det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete till stor del behöver riktas till människor som inte bor i området men vistas här. Det gäller även som tidigare nämnts ungdomar då det ligger många gymnasieskolor och grundskolor i stadsdelsområdet samt annat utbud som gör platsen attraktiv för unga. Det är en liten andel av respondenterna i stadens trygghetsundersökning som uppger att de blivit utsatta för brott när det gäller alla typer av brottslighet.

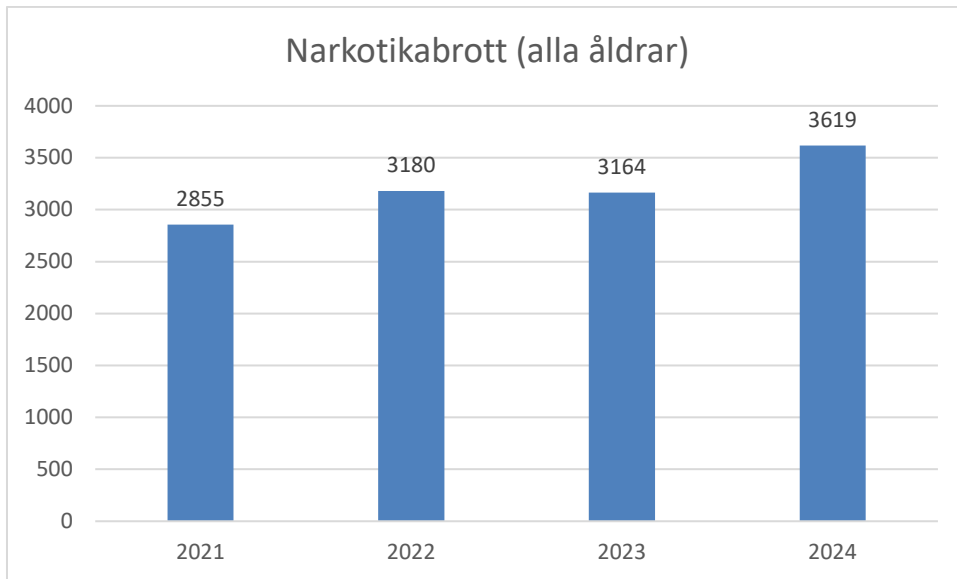
Ordningsstörande motorburna individer

I stadsdelsområdet har det de senaste åren förekommit vissa problem med motorburna individer som uppträder ordningsstörande. Dessa ordningsstörningar är som mest förekommande under den varma årstiden och består av både spontana och organiserade bilträffar. Detta innebär en olägenhet för boende då det ofta innebär trafik- och ordningsstörningar i form av avgaser, trängsel, höga motorljud, fortkörning och högt spelande musik.

Narkotika

I Norra innerstaden är narkotika framträdande brottslighet. I stadsdelsområdet finns idag ett område som klassas som en öppen drogscen, Klara/Sergels torg. Tidigare klassades även Odenplan/Observatorielunden som en öppen drogscen men upphörde efter 2023 års kartläggning som öppen drogscen då området inte längre bedöms uppfylla de kriterier som är mest tongivande. En öppen drogscen är en geografisk bestående plats där bruk och försäljning av narkotika sker offentligt och uppfattas som problematisk av myndigheter eller allmänheten¹. Området kring Stureplan har aldrig klassats som öppen drogscen men har en hög förekomst av narkotika som framförallt säljs och brukas inne på krogarna.

De anmälda narkotikabrotten ökade inom Norra innerstadens stadsdelsområde under 2024 jämfört med 2023.

Anmälda narkotikabrott alla ålderskategorier i Norra innerstaden stadsdelsområde.
Källa: STATUS polisen

Platser med utpräglad narkotikaproblematik

Stockholm är Sveriges huvudstad och har en aktiv välbesökt restaurang och nattliv, city och särskilt Stureplan är ett område där många besöker restaurang och nattliv. En mängd människor med olika bakgrunder och intentioner vistas på krogarna, vilket ger upphov till den komplexa och mångfacetterade problembilden som eventuellt kan leda till konflikter och våldsyttningar. Krogmiljön är en arena för nätverkskriminella och kriminella aktörer att visa upp sina tillgångar och sälja narkotika. Stureplan är ett område med stor problematik kopplat till narkotikabrott.

I Stockholm stads trygghetsmätning 2023 liksom i Nationella trygghetsundersökningen 2023 uppger få boende i stadsdelsområdet generellt att de uppfattar narkotika som ett problem i sitt närområde (15 % för hela stadsdelsområdet i senaste trygghetsundersökningen). En förklaring till detta kan vara att narkotikabruk och handel till viss del sker på krogen eller i slutna miljöer.

Det statliga forskningsinstitutet RISE genomförde 2019 en kartläggning av hur mycket narkotika som var i omlopp på Stureplan under en vecka. De analyserade halterna av drogresten i avloppsvattnet och halterna räknades om till vikt där cannabis, kokain och amfetamin motsvarade 31 miljoner i totalkostnad utifrån gatupriset. Socialförvaltningen gjorde under 2023 en mätning av avloppsvattnet på stadens reningsverk och pumpstationer. Den mätningen visade att innerstaden med city och Östermalm i spetsen

har en stor ökning av främst kokain och ecstasy under helgerna. I övrigt är det cannabis som är den drog som förekommer mest i innerstaden enligt mätningen.

Odenplan är en av Sveriges största trafikknutpunkter vilket innebär att hundratusentals människor dagligen rör sig i området. På Odenplan finns även flera snabbmatskedjor, skolor med högstadie- och gymnasieelever som lockar till sig ungdomar som är en kundkrets till säljare av narkotika. Odenplan och Observatorielunden upphörde att klassas som öppna drogsccener efter 2023 års kartläggning, dock finns problemen med narkotika som hanteras i området kvar och på senaste tiden ser polisen en negativ utveckling när det gäller antalet narkotikarelaterade ärenden i området.

Det förekommer att unga som får eller köper sin narkotika gör det av kamrater och en del av affärerna görs upp i skolan eller i anslutning till den. Av de droger som används är cannabis klart vanligast men olika ”uppåt-droger” ökar som till exempel ecstasy, kokain och amfetamin.

På Observatorielunden och Odenplan har polisen de senaste åren haft en ökad närvaro med flera tillsyner och kontroller av individer. Under 2021 rapporterades totalt ca 400 narkotikabrott och under 2022 var det uppe på liknande nivåer. Under 2023 minskade andelen narkotikabrott samtidigt som den polisiära närvaron var fortsatt hög. Antalet narkotikaärenden är under 2024 tillbaka på ungefär samma nivå som 2021 och 2022 med 376 stycken.

Polisen påträffar individer från kriminella nätverk som rör sig kring Odenplan och Observatorielunden. Polisens bild är att försäljning av narkotika sker i anslutning till Odenplans tunnelbanestation och även på Gyldéngatan. Uppå Observatorielundens kulle sker framförallt narkotikabruk i form av cannabis som röks. Narkotikabruket sker framförallt på kvällstid men det förekommer även dagtid. Åldersspannet bland de som brukar narkotika är 15-28 år men de kan även vara så unga som 13 år. En stor del av själva bruket sker på och omkring Observatorielundens kulle och det hänger samman med att det är en ödlig plats som ligger i nära anslutning till där försäljningen sker men samtidigt lite mer otillgänglig och i skymundan. Platsen har en liten social kontroll med få målpunkter.

Öppen drogsccen

Klara/Sergels torg

Sergels torg är en av Sveriges mest kända offentliga platser. Centralt placerad i Stockholms innerstad, vid landets största kollektivtrafikknutpunkt, har torget stora och

naturliga flöden av förbipasserande och besökare. Unga från hela staden och länet uppehåller sig på Sergels torg och i närområdet. Också människor i hemlöshet, i missbruk och/eller med psykisk ohälsa uppehåller sig i, eller vistas stadigvarande i klaraområdets offentliga miljöer. Samtidigt finns det få boenden i området. Klaraområdet utgörs i stor utsträckning av kontors- och affärslokaler.

Sedan årtionden tillbaka har Sergels torg varit känd som en otrygg plats, präglad av brottslighet, droghandel och missbruk. Utöver att Sergels torg klassas som en öppen drogszen bedömer Stockholms stads ungdomsjour att torget och dess närområde utgör en riskmiljö för unga. Situationen med många besökare och få boenden innebär att den kollektiva förmågan, den sociala kontrollen, är låg och informella kapabla väktare är få. Stadens trygghetsmätning 2023 visar att andelen som anser att det i stor utsträckning finns problem med narkotikamissbrukare som stör ordningen ligger högre än i staden i övrigt. Andel som anser att det finns problem med narkotikamissbrukare som stör ordningen i stor utsträckning låg 2023 på 25 % i klaraområdet att jämföra mot stadens snitt på 10 %³. Utvecklingen avseende allmänhetens upplevelse av öppen narkotikahandel och narkotikamissbrukare som stör ordningen dock har utvecklats positivt över tid på Sergels torg. Norra innerstadens attitydundersökning om Sergels torg visar att andelen som anser att öppen narkotikahandel på Sergels torg utgör ett problem i stor utsträckning har sjunkit från 50 % 2020 till 30 % 2024. Andelen som upplever att missbrukare i stor utsträckning stör ordningen på Sergels torg har sjunkit från 43 % 2020 till 22 % 2024⁴.

Situationen med öppen försäljning och öppet brukande har under senare år förändrats till det bättre kring Sergels torg. Systematisk platsamverkan mellan polis, ordningsvakter, fältassistenter, ungdomsjouren och uppsökarteamet, i kombination med platsaktivering, har över tid gett positiva resultat som återspeglas i den anmälda brottsligheten och trygghets- och attitydundersökningar.

Rave och olovliga fester

Rave utomhus är ett återkommande och säsongsbetonat problem i stadsdelsområdet. Det brukar pågå från april till september, från midnatt till klockan nio på morgonen och oftast under helger. Urval av brott som förekommit i samband med rave är narkotikabrott, skadegörelse, klotter och ofredande genom hög musik nattetid. Både arrangörer och besökare är ofta unga individer. Under 2024 har polisen och Kungliga Djurgårdsförvaltningen fått in en del klagomål om utomhusfester, främst i området kring Norra Djurgården. Klagomålen om utomhusfesterna kommer även från kranskommuner som Solna.

³ Stockholms stads trygghetsmätning 2023

⁴ Norra innerstadens attitydundersökning för Sergels torg 2024

Organiserad brottslighet

I stadsdelsområdet finns det inget som tyder på att kriminella nätverk har sin bas i området. Däremot finns det kriminella individer som vistas och som är verksamma i stadsdelsområdet, bland annat genom att spendera brottsvinster, nyttja innerstadens nöjesliv och till viss del även genom att bedriva brottslig verksamhet.

”Arenaproblematiken” är ett begrepp som används för att beskriva kriminella individers vistelse i ett storstadsområde, där de själva inte är boende, vilket förekommer inom det här området.

Kriminella individer som själva vill lämna den kriminella livsstilen är i dagsläget sällsynta hos både lokalpolisområdet och stadsdelsförvaltningen. Med tanke på utvecklingen kring nätverkskriminella runt om i regionen, så finns en sannolikhet att dessa ärenden kommer att öka.

Våldsbejakande extremism

Inom Norra innerstadens stadsdelsområde är aktivitet kopplat till våldsbejakande extremism försvinnande liten. Under 2024 har det hittills varit få incidenter noterade som kan kopplas till våldsbejakande extremism. Vid enstaka tillfällen har åverkan i form av framförallt klotter och ett par incidenter på skolor, med yttringar inom vitmakt-miljön, uppmärksammats. Utöver de få incidenter som har inrapporterats så är Norra innerstadens stadsdelsområde en plats för många demonstrationer. Under 2024 har det förekommit några demonstrationer främst kopplat till vitmakt-miljön men även andra extremistiska miljöer.

Det är den våldsbejakande högerextremism även kallat vitmakt-miljön som är den miljön som framkommer inom stadsdelen. Efter terrorattacken i Israel den 7:e oktober 2023 och de efterföljande kriget har antisemitismen ökat och två incidenter vid Israels ambassad som ligger i Norra innerstadens stadsdelsområde har skett.

En oroväckande händelse som kan kopplats till No lives matter har uppmärksammats av utbildningsförvaltningen. Där man i en chattgrupp har spridit rasistiska och sexuella uttryck och filmer till andra elever på skola i Norra innerstadens stadsdelsområde.

Samverkansbehov

Utifrån stadsdelsområdets läge och koncentration av både människor, arbetsplatser och övriga mötesplatser och den stora besöksandelen från kranskommuner och stadsdelar i vår kommun är samverkan med andra stadsdelsförvaltningar och lokalpolisområden viktigt ur ett brottsförebyggande perspektiv. Ungdomsjouren är en viktig samverkanspart i arbetet med unga i riskzon som vistas men inte bor i området. Antalet

Diarienummer:

Sid 22 av

Lokalpolisområde Norrmalm: A691.075/2024

Norra innerstadens stadsdelsförvaltning: NI 2024/1560

Utbildningsförvaltningen: UTBF 2024/6682

ungdomar (0–19 år) som bor i stadsdelsområdet är lågt samtidigt som det vistas många unga i stadsdelsområdet på grund av det höga antalet skolor och övrigt utbud som lockar unga.

Beskrivning av tryggheten

Den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet mäts kvantitativt varje år i regionens trygghetsundersökning som riktar sig till vuxna, stadens trygghetsmätning som görs var tredje år som riktar sig till vuxna samt Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år och riktar till barn som går i årskurs nio och år två på gymnasiet. Stadens medborgarundersökning genomförs varje år och innehåller också frågor kopplat till trygghet.

Norra innerstaden är överlag ett tryggt stadsdelsområde med en låg faktisk utsatthet. Det finns dock en relativ hög oro att utsättas för brott enligt den senaste trygghetsmätningen. I den senaste regionala trygghetsmätning för 2024 är det överlag inga direkta skillnader mellan trygghetsmätningarna senaste åren, så tryggheten ligger stabilt på en hög nivå i Norra innerstadens stadsdelsområde. I årets trygghetsmätning uppger fler unga mellan 16-19 år (23 %) otrygghet än äldre (17 %). Bland äldre har andelen som uppger otrygghet minskat med 6 % sen samma mätning 2020. Bland yngre har andelen som uppger otrygghet minskat sedan 2020 fram till 2024 från 26 % som uppger otrygghet till 23 % i årets mätning. I samma mätning svarade 22 % av kvinnorna i Norra innerstaden att de är otrygga medan siffran för männen var 9 %. Bland kvinnor har tryggheten gradvis ökat varje år sedan 2020.

Tittar man på Stockholmsenkätens fråga om elever känner sig trygga i sitt bostadsområde så har tryggheten sedan 2020 ökat bland pojkar i åk 9 och sedan 2022 har den även ökat för flickor i åk 9. I gymnasiets år 2 har tryggheten för pojkar sedan 2010 minskat något, men är oförändrad sedan 2020. För flickor samma årskurs har tryggheten fluktuerat med en markant ökning under 2020, därefter en minskning 2022 för att återigen öka 2024. Positivt är även att utsattheten för brott också minskat i båda årskurserna och för både pojkar och flickor. Även andelen pojkar och flickor i båda årskurserna som inte blivit utsatta för hot och våld har ökat. Värt att lyfta är dock att ca 14 % av flickorna i båda årskurserna uppger att de blivit utsatta för sexuella handlingar mot sin vilja. Motsvarande siffra för pojkar är 4 % i årkurs 9 och 2 % i gymnasiet.

Otrygghetsfenomen och platser

De otrygghetsfenomen som flest boende enligt stadens trygghetsundersökning i Norra innerstaden uppger som problematiska är mörka områden och dålig belysning, påträngande tiggeri, nedskräpning och Moped/MC-trafik på gång- och cykelvägar.

I Klaraområdet upplever flest boende problem med berusade personer. De upplevda problemen har däremot minskat sedan 2017. I Klaraområdet följt av Odenplan upplever flest boende problem med missbrukare. Positivt i Klara är att de upplevda problemen minskat stadigt sedan 2017. På Odenplan har det upplevda problemet legat på en liknande nivå sedan 2020. Däremot har andelen som upplever problem med narkotikahandel som sker öppet på gata eller torg på Odenplan, minskat sedan 2023 från 37 till 25 procent. I Klaraområdet ligger det kvar på samma nivå som förra årets mätning men har minskat sedan 2021.

De områden som flest boende upplever sig otrygga i när de går ut ensamma på kvällen är på Klaraområdet och dess angränsande områden norr om Klaraområdet samt delar av Östermalm och området vid Östra Matteus vid Vanadisvägen och Odenplans pendeltågsstations norra sida. Se karta över aktuella områden under rubriken ”Urval av resultat på frågor om oro för brott och trygghet”. De mest otrygga platserna ligger däremot bara strax över stadens snitt. Resultatet av otrygghet i dessa områden utifrån oro och utsatthet ligger över det förväntade resultatet. Enkelt förklarar är otryggheten högre än den faktiska risken att utsättas för brott.

Offentliga sovplatser

Inom stadsdelsområdet finns utmaningar med människor som övernattar utomhus i parker, grönområden och i gatumiljön, det berör inte direkt brottsligheten men påverkar stadsbilden och otryggheten. Det handlar företrädesvis om hemlösa, ibland från EU-länder som övernattar på offentliga platser med nedskräpning som följd och att boende, besökare och verksamma upplever ökad otrygghet och minskad trivsel. Det påverkar även emellanåt stadsdelsförvaltningens verksamheter som parklekar och förskolor, men även andra verksamma näringsidkare. Många yrkessamma som t.ex. städentreprenörer, men även näringsidkare vittnar om att målgruppen har ett aggressivare beteende med hotfulla inslag som innebär svårigheter att utföra städ- och saneringsinsatser. En utmaning är att sociala verksamheter har svårt att nå fram med hjälp till målgruppen hemlösa och då i synnerhet hemlösa EU-migranter.

Det saknas förutsättningar och verktyg att förebygga utmaningarna och arbetet blir till stor del reaktivt vilket innebär att städa och sanera på de platser där många övernattar. Polisen kan under vissa förutsättningar avvisa personerna om ordningsstörningar föreligger. Denna åtgärd gör dock inte att problemen upphör utan att de förflyttar sig, det tillsammans med att polisen ofta inte kan prioritera problematiken gör att det inte är en effektiv metod. På vissa platser som har problem med sovplatser kan förvaltningen ibland vidta situationella åtgärder som kan ha viss positiv effekt på just den platsen.

Stockholms Centralstation och Cityterminalen

Centralstationen och cityterminalen är allmänna platser som är öppna större delen av dygnet. På stationen vistas återkommande en grupp hemlösa och socialt utsatta individer. Majoriteten är män och det är vanligt med psykisk ohälsa. En utmaning är att många i målgruppen, trots ett aktivt motivationsarbete, är tveksamma till att ta emot det stöd som erbjuds. Enligt socialförvaltningens uppsökare är det sällan personer har någon fungerande kontakt med socialtjänsten och många bär på misstro och har dåliga erfarenheter av myndigheter.

Platssamverkan på Stockholms Centralstation och Cityterminalen formaliserades genom en skriftlig samverkansöverenskommelse i juni 2023. Samverkansöverenskommelsen förnyades september 2024 och gäller tills vidare. Samverkan och kontinuitet på platsen bedöms skapa bättre förutsättningar för aktörerna att lyckas i sina respektive uppdrag för målgruppen på platsen. Målsättningen är att alla personer i hemlöshet som stadigvarande vistas på platsen erbjuds stöd eller lotsning till samhällets stödsystem och att de som behöver vård eller stöd kommer vidare till rätt instans. Ytterligare ett mål är att antalet personer som stadigvarande vistas på platsen minskar. Deltagande aktörer är förutom stadsdelsförvaltningen; socialförvaltningen, Region Stockholm, Capio Vård för hemlösa och Jernhusen.

Trygghetsdata från Tyck Till

Data från Tyck-till ger en ögonblicksbild av vad stockholmarna upplever i sin närmiljö och kan ligga till grund för att ge en lägesbild för hur den offentliga miljön är inom ett visst geografiskt område. Den bedöms dock inte kunna svara för en helhetsbild då den bygger på anmälningsgrad bland användare, och är därmed inte fullt tillförlitlig.

Gällande ordningsstörningar är höga ljud den vanligast förekommande anmälningsorsaken inom stadsdelen, och förekommer primärt vid Sveavägen samt Hjorthagen. Sett till stadsdelsområdet i stort kommer flest anmälningar om ordningsstörningar in vid Sveavägen inklusive Wennergrens center och Stureparken.

Ärendena är jämt fördelade under året, med en något förhöjd anmälningsfrekvens under tidig sommar, vilket även har varit trenden under de tidigare fyra åren.

Skrämklipp med ordningsstörningar som anmälts via TyckTill

- = Person eller grupp som stör den allmänna ordningen.
- = Narkotika/droganvändning
- = Höga ljud/ hög och störande musik
- = grupp som bråkar/stöker
- = Alkoholföräring där förbud råder

Förtroendet för polis och stadsdelsförvaltningen

Förtroendet för polisen har ökat enligt senaste trygghetsundersökningen, från 47 % 2023 till 54 % 2024 en ökning på 7 % som anger att polisen bryr sig om de problem som finns i området. Förtroendet för stadsdelsförvaltningen har legat på en relativt konstant nivå senaste årens mätningar, i Norra innerstadens stadsdelsområde är det 47 % som anger att kommunen bryr sig om de problem som i området där personen bor.

Oro för brott

I förhållande till den faktiska utsattheten är det allmänt en relativt hög oro för boende inom stadsdelsområdet att utsättas för någon form av brott, i förhållande till de stadsdelar där den faktiska utsattheten är högre. Bland de som ändå känner oro innebär det inte att de avstår från aktiviteter utan lever som vanligt och gör det de vill och brukar göra. En majoritet är heller inte rädda när de går ensamma hem på kvällen. Oron

innebär inte att boende överväger att flytta vilket är gemensamt för alla boende i samtliga stadsdelsområden i centrala Stockholm⁵.

De konsekvenser oron istället får är att invånare är mer vaksamma när de är ute och är mer försiktiga med hantering av kontanter och föremål. Till exempel väljer många att ta taxi hem på kvällen och vidtar andra skyddsåtgärder för att skydda sig mot bostadsinbrott⁶.

Urval av resultat på frågor om oro för brott och trygghet⁷

Finns det platser i området där du bor som du undviker under vissa tider på dygnet på grund av oro att utsättas för brott?

Andel i procent som har svarat: Ja, en plats och Ja, flera platser

	2021	2023	2024
Hela staden	45 %	41 %	39 %
Norra innerstaden	41 %	41 %	36 %

Om du går ut ensam sent en kväll i området du bor i, känner du dig trygg eller otrygg eller går du i stort sett aldrig ut ensam på kvällarna?

Andel i procent som svarat: Mycket otrygg, Ganska otrygg och Går ej ut ensam på kvällen av oro att utsättas för brott.

	2021	2023	2024
Hela staden	24 %	22 %	20 %
Norra innerstaden	17 %	15 %	15 %

⁵ Stockholms stads trygghetsmätning 2023

⁶ Stockholms stads trygghetsmätning 2023

⁷ Trygghetsundersökning region Stockholm 2024

Diarienummer:

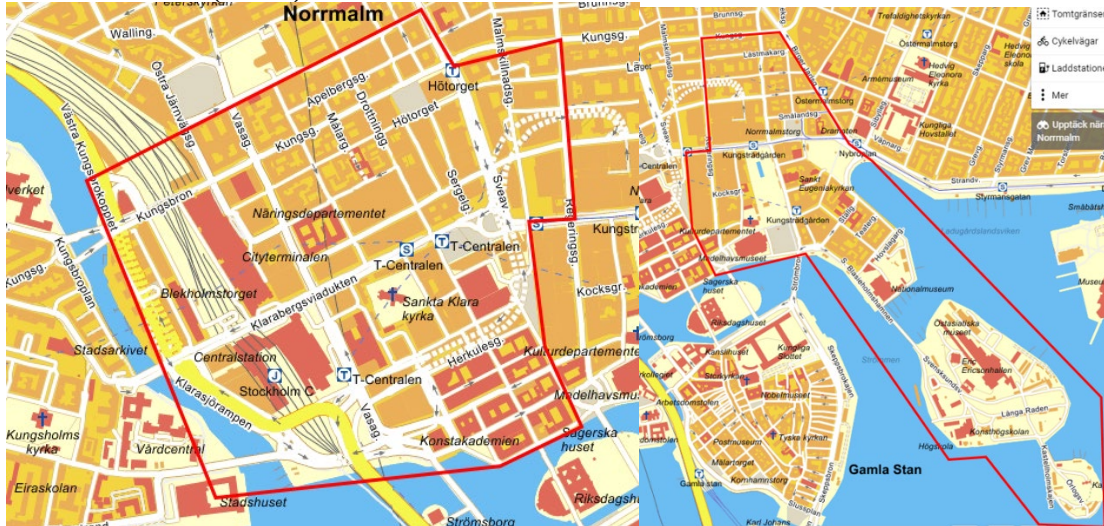
Lokalpolisområde Norrmalm: A691.075/2024

Norra innerstadens stadsdelsförvaltning: NI 2024/1560

Utbildningsförvaltningen: UTFB 2024/6682

Kartbilder över de områden med högst otrygghet

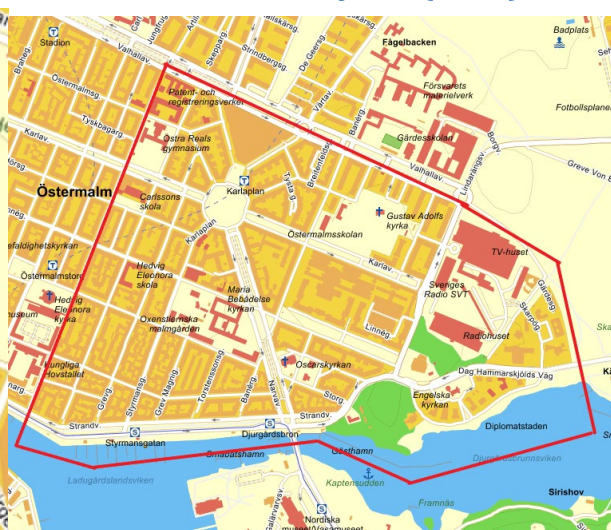
Klaraområdet (27 %)

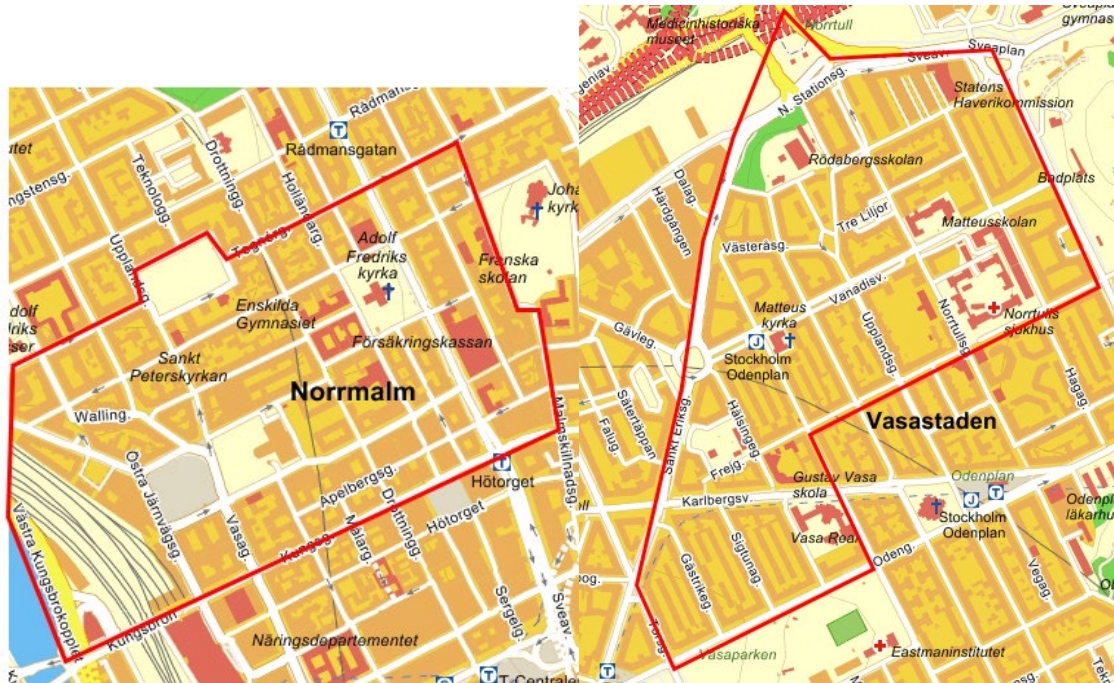
Södra Johannes (25 %)

Oskars Kyrka (24%)

Södra Adolf respektive Östra Matteus (23 %)

Trygghet i skolan

Utbildning

Det finns totalt 16 kommunala grundskolor i Norra innerstaden varav åtta av dessa är högstadieskolor. Det finns även 23 fristående grundskolor geografiskt placerade i Norra innerstaden. Totalt finns 24 gymnasieskolor i stadsdelen. Den kommunala grundskolan Roslagstullsskolan lades ner per den 31/7 2024 och därför är det i år en färre.

I Norra innerstaden bor ca 11 192 grundskoleelever i åldrarna 6-15 år. Av dessa går 6820 i stadsdelens kommunala grundskolor och 3658 går i en fristående skola i stadsdelen. Räknar man med elever som inte bor i stadsdelen går det 8728 elever i stadsdelens kommunala grundskolor. Särskilt årskurserna 7-9 fylls av elever från andra delar av staden.

Kunskapsresultat

Kunskapsresultaten för de kommunala skolorna i stadsdelen är höga och ligger över stadens snitt. Resultaten i åk 6 har i år försämrats något, efter att ha förbättrats förra året. När det gäller resultaten i åk 9 har de förbättrats något i förhållande till förra året både i behörigheter och meritvärdet. Man ligger klart över stadens snitt i samtliga delar både i årskurs 6 och 9.

Tabell 1: Resultat åk 6, år 2022-2024 för kommunala skolor i Norra Innerstaden inklusive nyanlända

Behörighet			Alla minst E			Meritvärde (17 ämnen)		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
91.2	94.4	92.6	84.7	87.9	88.5	260.5	260.8	258.7

Tabell 2: Resultat åk 9, år 2022-2024 för kommunala skolor i Norra Innerstaden inklusive nyanlända

Behörighet			Alla minst E			Meritvärde (17 ämnen)		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
92.4	92.5	93.1	89.1	87.4	87.3	272.3	268.3	270.1

Källa: Utbildningsförvaltningen 2024

Socioekonomiskt index

Ett lågt socioekonomiskt index på en skola innebär att skolan generellt sett har gynnsamma förutsättningar för ett bra resultat och ett högt index signalerar att skolan har mer ogynnsamma förutsättningar. Ett index på 100 är genomsnittet för Stockholms stad. I indexet ingår om eleven invandrat till Sverige, vårdnadshavarnas utbildningsnivå, om vårdnadshavare uppbär ekonomiskt bistånd samt boende- och familjesituation.

Norra Innerstadens kommunala grundskolor har alla ett lågt eller väldigt lågt socioekonomiskt index under 100.

Tabell 3: Socioekonomiskt index per kommunal grundskola, Norra innerstaden

Skolenhet	Socioekonomiskt index 2024
Adolf Fredriks musikklasser	22
Gustav Vasa skola	23
Bobergsskolan	24
Hjorthagens skola	28
Olaus Petri skola	33
Engelbrektsskolan	34
Hedvig Eleonora skola	34
Karlbergs skola	35
Johannes skola	37
Östermalmsskolan	39
Lilla Adolf Fredriks skola	60
Rödabergsskolan	66
Vasa Real	67

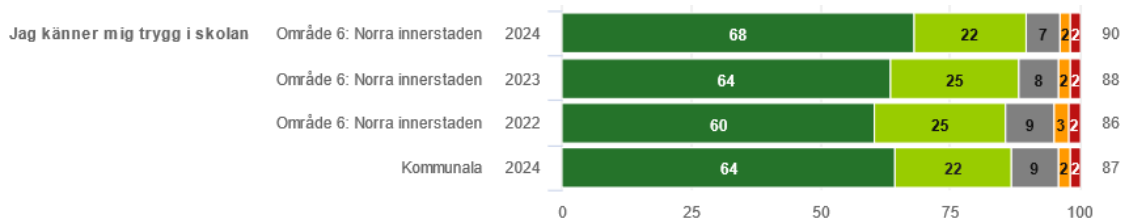
Matteusskolan	69
Observatorielundens skola	69
Gärdesskolan	80

Trygghet i skolan

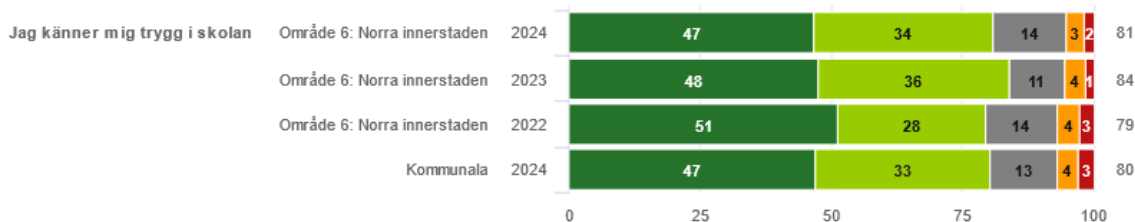
Enligt de elevundersökningar som genomförs i de kommunala skolorna varje läsår i årskurs 2, 5 och 8 känner sig de flesta elever i Norra innerstaden trygga i sin skola. Resultaten uppvisar mindre förändringar i upplevelsen av trygghet i jämförelse med förra året och resultaten ligger i princip på samma nivå som stadens snitt. I analysen kan man se att flickor i årskurs 8 generellt har en något lägre känsla av trygghet än pojkar men det är inget som sticker ut.

Tabell 4: Upplevd trygghet i de kommunala skolorna i Norra Innerstaden. Andelen som instämmer baseras på de som har svarat 4 eller 5 på en femgradig skala.

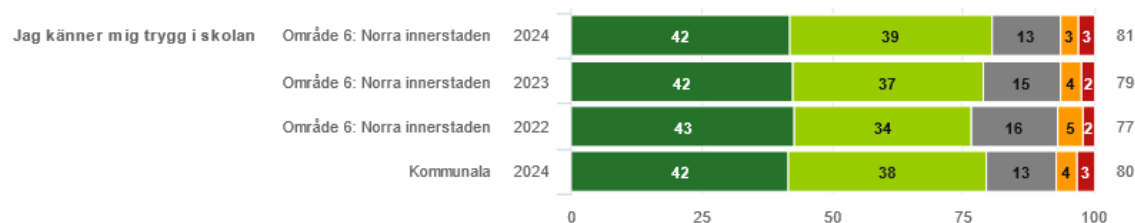
Årskurs 2

Årskurs 5

Årskurs 8

Frånvaro

Under läsåret 2023/2024 hade totalt 77 elever på de kommunala skolorna i stadsdelen mer än 50 procent frånvaro vilket är en ökning med en elev jämfört med läsåret 23/24. Av de skolor som har högst antal elever med hög frånvaron är samtliga högstadieskolor. Precis som tidigare år uttrycker skolorna att det finns en stor akademisk stress och en ökad psykisk ohälsa. Samtliga högstadieskolor erbjuder gratis deltagande i projektet "Det syns inte" som är ett forskningsbaserat lärvärktyg för att arbeta med elever kring psykisk hälsa.

Staden har beslutat att det i samtliga stadsdelar ska finnas skolsociala stödteam, SST, i samverkan mellan stadsdelsförvaltning och utbildningsförvaltningen gällande elever med problematisk skolfrånvaro. På Norrmalm finns dessutom ett närvaroteam/skolsocialt team som arbetar med att främja närvaro hos ett urval av elever i samarbete mellan utbildningsförvaltningen och stadsdelens socialtjänst. Inför läsåret 24/25 har vi tillsammans med stadsdelsförvaltningen börjat med ett tätare samarbete mellan dessa team för att både arbeta bredare och mer effektivt mot skolorna. SST arbetar mot alla skolor, även de fristående medan närvaroteamet enbart riktar sig till våra kommunala grundskolor.

Prioriterade samverkansområden

I den övergripande samverkansöverenskommelsen finns fem stadsövergripande prioriterade utmaningar utpekade där samverkan är särskilt påkallad på såväl lokal som central nivå. Med utgångspunkt i den lokala lägesbilden prioriteras efter en gemensam analys inom vilka områden gemensamma åtgärder ska ske. För respektive samverkansområde ska hänsyn tas till den tillgängliga lokala resursen samt vilka av stadens övergripande verksamheter och polisens regionala verksamheter som kan tas i anspråk.

Unga i riskzon för destruktivt beteende

Beskrivning av området:

För att förebygga eller komma tillrätta med kriminalitet, missbruk, psykisk ohälsa, våldsbejakande extremism och andra destruktiva beteenden hos barn och unga krävs ett systematiskt och långsiktigt förebyggande arbete. Viktiga skyddsfaktorer är trygga uppväxtförhållanden, välfungerande skolgång och meningsfull fritid. Arbetet för att stärka dessa skyddsfaktorer kring barn och unga behöver prioriteras. Samverkan runt barn och unga som begår brott eller riskerar att begå brott är avgörande och kan ske såväl på grupp- som individnivå. Tidiga insatser är ofta effektiva för både individ och samhälle.

Finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Kommentar: Arbetet med en att utveckla samverkansformer pågår mellan skola, polis och Norra innerstadens stadsdelsförvaltning. En process över hur arbetet med att ta fram samverkansformer biläggs åtgärdsplanen. BOB-rådet läggs in som aktivitet i åtgärdsplanen. Norra innerstaden och Kungsholmen har socialsekreterare som samsitter i polisens lokaler.

Att förebygga ungas alkoholkonsumtion är därför en viktig del i det brottsförebyggande arbetet. Systematiskt arbete på en strategisk nivå med riktade insatser kring frågor som berör ANDTS är således viktigt. Det stora antalet skolor som finns inom stadsdelsområdet ställer krav på en fungerande och strukturerad samverkan.

Otrygga och brottsutsatta platser

Beskrivning av området:

Platser som uppvisar problematik med exempelvis öppen narkotikahandel, ordningsstörningar, olovliga bosättningar, skadegörelse och omfattande nedskräpning kräver i hög grad gemensamma insatser från flera samhällsaktörer för att problemen ska kunna åtgärdas. Om ett område har platser med hög brottslighet och otrygghet kan det leda till en negativ spiral då invånare och besökare undviker platsen. Otrygga och brottsutsatta platser löper risk att förlora service och näringsliv samt att kriminell närvaro skapar en arena för nyrekrytering. Det finns även risk att både förtroendet för samhället och den kollektiva förmågan minskar.

Finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Kommentar: Utifrån vår lokala lägesbild bedömer stadsdelsförvaltningen tillsammans med lokalpolisområdet att det finns behov av att tillsammans bedriva platssamverkan på Stureplan, Odenplan med omnejd och på Klaraområdet inklusive Sergels torg inom Norra innerstadens stadsdelsområde. Se mer detaljerad info i bilaga åtgärdsplan.

Systemhotande brottslighet

Beskrivning av området:

Brottslighet riktad mot välfärdssystemen är systemhotande då både resursfördelning och myndighetsutövning påverkas. Välfärdsbrott innebär ett felaktigt utnyttjande av

skattemedel, vilket riskerar att hota legitimiteten för både välfärden och det offentliga. Långsiktigt är välfärdsbrott ett hot mot demokratin och riskerar även att leda till att tillit och förtroende för samhällsinstitutioner undergrävs. Det kan handla om arbetslivskriminalitet eller otillåten påverkan, exempelvis mot enskilda personer eller desinformationskampanjer mot socialtjänsten, och även bedrägerier mot utbetalande myndigheter och kommuner, exempelvis ekonomiskt bistånd och föreningsbidrag.

Finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Kommentar: Förvaltningen deltar i stadsgemensamma arbetsgrupper kring välfärdsbrott och personlig assistans. Syftet är att skapa en förvaltningsövergripande struktur mot välfärdsbrott i staden, genom effektivare och mer precisa kontroller. Förvaltningen arbetar också med uppföljning och kontroller i de olika verksamheterna för att stävja välfärdsbrotten, vilket kommer fortgå och utvecklas. Förvaltningen kommer under året genomföra utbildningsinsatser inom inköp och upphandling för att bidra till en ökad kunskapsnivå kring välfärdsbrottslighet och hur oegentligheter inom upphandlad verksamhet kan motverkas. För att få en bättre lägesbild över välfärdsbrotten kommer förvaltningen under året genomföra en kartläggning av vilka verksamheter som framförallt behöver göra riktade insatser för att motverka fusk och oegentligheter. I kartläggningen ingår en risk- och sårbarhetsanalys med åtgärdsplan.

Arbetet med att förebygga välfärdsbrott behöver utvecklas men också arbetet med att upptäcka välfärdsbrott. Därför blir det viktigt att hitta effektiva arbetssätt med rutiner som förvaltningen arbetar systematiskt med. Upphandling och kontroller av privata utförare är en viktig del i arbetet mot välfärdsbrott. Innan detta prioriterade område ska ingå i samverkansöverenskommelse med polisen behöver förvaltningen skapa en egen systematik för arbetet. Exempel på verksamhetsområden som är särskilt utsatta för ekonomiska oegentligheter är hemtjänst, personlig assistans, ekonomisk bistånd och föreningsbidrag. Detta arbete sker i linjeverksamheten.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

Beskrivning av området:

Risken för att bli utsatt för brott ser olika ut för olika individer och samhällsgrupper. Exempelvis personer som utsätts för sexualbrott, våld i nära relation, barn som utsätts för våld eller bevittnar våld i nära relation eller personer utsatta för människohandel klassas som särskilt utsatta brottsoffer⁸. Det finns brottsoffergrupper som har begränsad

⁸ Polisens beslutsprotokoll RPC 112/2019

förmåga att hantera brott de utsätts för, vilket innebär att de är särskilt sårbara. Det handlar ofta om brottsoffer som på olika sätt är beroende av människor i sin närhet eller av gärningspersonen. Exempel på sårbara brottsoffer kan vara äldre utsatta för bedrägeri, personer utsatta för hedersrelaterat våld, brott mot personer utifrån deras etnicitet, nationalitet, funktionsnedsättning, kön, religion eller sexuella läggning. I många fall riktar gärningspersonen in sig på offret just på grund av dess tillhörighet till någon av de nyss nämnda grupperna.

Finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Kommentar: En relativt stor andel av invånarna inom stadsdelsområdet är äldre. Arbetet med att öka tryggheten för äldre är också en av stadsdelsnämndens prioriterade frågor. Inom Norra innerstadens stadsdelsområde är det en hög förekomst av bedrägerier mot invånare och i synnerhet mot äldre i enlighet med brottsstatistik från Brå. En viktig arbetsmetod är att öka kunskapen hos den mest utsatta målgruppen så att de bättre kan skydda sig mot bedrägerier. Därför är en stor del av arbetet att informera och utbilda både de som arbetar med målgruppen, anhöriga men också de som direkt drabbas.

Under 2024 slöt Stockholms stads innerstadsdelar Norra innerstaden, Kungsholmen samt Södermalm och Polisområde Stockholm City en samverkansöverenskommelse rörande arbetet mot våld i nära relation samt barn som bevittnar våld. Denna överenskommelse undertecknades av bland annat Lokalpolisområdeschefen Norrmalm och stadsdelsdirektören Norra innerstaden. Samverkansöverenskommelsen innebär ett mer konkret operativt samarbete med socialsekreterare som samsitter hos polisen. Denna överenskommelse innebär också ett förbättrat samarbete med Sektionen för brott i nära relation i polisområde Stockholm City.

Under 2024 har Islandsmodellen, en metod för att genomföra akuta risk- och skyddsbedömningar när barn är närvarande vid relationsvåld implementerats inom stadsdelsförvaltningen och lokalpolisområde Norrmalm.

För att ytterligare utveckla arbete mot våld i nära relation och barn som upplever våld kommer stadsdelsförvaltningen att under 2025 implementera Bryt upp. Bryt upp ska ge våldsutsatta det stöd och den hjälp de behöver för att lämna en destruktiv relation och bygga upp ett hälsosamt och meningsfullt liv. Bryt upp kommer att skapa en förändringsresa som är individuellt anpassad efter identifierande behov och personliga mål och planer. Det är svårt att bryta sig loss från en våldsam relation och det krävs

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A691.075/2024

Norra innerstadens stadsdelsförvaltning: NI 2024/1560

Utbildningsförvaltningen: UTBF 2024/6682

Sid 35 av

olika typer av stöd för att kunna ta steget att lämna. Stockholms stad erbjuder en rad resurser och insatser för att stötta och underlätta förändringsresan. Bryt upp kommer att skapa ett sammanhållet stödsystem som involverar socialtjänsten och andra aktörer där berörda tillsammans arbetar för att säkerställa att den våldsutsatta får den trygghet, den kunskap och de resurser som behövs för att ta steget mot ett liv fritt från våld. Se även bilaga åtgärdsplan.

Kriminella miljöer och livsstilar

Beskrivning av området:

I staden finns unga och vuxna som verkar i kriminella miljöer vars livsstil har en påverkan på såväl brottslighet som trygghet. Det påverkar även de kriminellas anhöriga.

Exempel på kriminella miljöer och livsstilar är nätverkskriminalitet, våldsbejakande extremism och terrorism samt risksupportermiljö. Effektiva och ändamålsenliga åtgärder behöver vidtas mot personer som är inblandade i dessa miljöer.

Finns behov av särskilda åtgärder inom området. Beskrivs under rubriken ”Kommentar” nedan. Inkluderas i åtgärdsplan.

Kommentar: En viktig del i arbetet mot den organiserade brottsligheten är att angripa incitamenten till att begå brott, det vill säga att minska lönsamheten och återta brottsvinster. En arena för de kriminella att visa upp sina brottsvinster på är i restaurang- och krogmiljön, vilket gör det förebyggande arbetet i miljön viktigt.

Om någon söker avhopparstöd finns det en beredskap för detta, både inom Stockholms Stad och Lokalpolisområde Norrmalm. I Stockholms stad får avhoppare från kriminella grupperingar som vill lämna en kriminell livsstil stöd av staden i samarbete med polisen. Målet med stödet är att personen ska leva ett självständigt och tryggt liv utan polis och socialtjänst i framtiden.

För att skapa en enhetlig och sammanhållen insats ansvarar socialförvaltningen för handläggningen för de avhoppare som har en konstaterad hotbild och som utifrån skyddsbehov kan behöva flytta från Stockholm. Avhopparen ska även vara motiverad att ta emot insatser och genomföra livsstilsförändringar.

Socialtjänsten i Norra innerstadens stadsdelsförvaltning konsulterar vid behov stadens övergripande avhopparverksamhet på socialförvaltningen och kommer om behov finns under 2024 säkerställa att rutiner för denna samverkan finns och fungerar.

Lokalpolisområde Norrmalm kommer under 2024 arbeta aktivt med kompetenshöjande åtgärder för sin egen personal, i syfte att höja medvetenheten och kompetensen kring

avhoppare. Stadsdelsförvaltningen har under 2024 arbetat med att formulera riktlinjer och arbetssätt för både mottagning och utredare gällande avhoppare. Ambitionen är att hitta en gemensam struktur tillsammans med lokalpolisen för hur avhoppärenden ska hanteras.

Inom Norra innerstaden är det få ärenden kopplat till våldsbejakande extremism, trots att det inte är så omfattande är det ett viktigt område att arbeta med. Har vi få ärenden för att det är få ärenden eller har vi inte tillräckligt med kunskap för att se upptäcka oro kring våldbejakande extremism?

Inom ramen för arbetet mot våldsbejakande extremism är det viktigt att upptäcka extremistiska miljöer och personer i risk att radikaliserar i ett tidigt skede. Medarbetare som jobbar med frågan behöver känna till den lokala lägesbilden. Kunskap om olika grupper symboler och andra kännetecken är också betydelsefull liksom kunskap om vart medarbetare och medborgare ska vända sig när det finns misstanke att en person håller på att radikaliserar eller på annat sätt stödjer, rekryterar eller förespråkar våldsbejakande extremism. Som ett steg i att ytterligare öka kunskapen kring våldsbejakande extremism kommer förvaltningen att erbjuda seminarium och workshops.